

Начало>Регистри – търговски, имотни и по несъстоятелност>Търговски регистри в държавите от ЕС

Търговски регистри в държавите от ЕС

България

Настоящият раздел прави преглед на търговските регистри и на регистъра Булстат в България. България предоставя гаранции, че тези регистри съответстват на принципите за публичност, прозрачност и сигурност на информацията.

Какво предлага българският търговски регистър?

Българският търговски регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) се администрира от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието. В ТРРЮЛНЦ се вписват търговци, клонове на чуждестранни търговци, юридически лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел и свързаните с тях обстоятелства, за които е предвидено със закон, че подлежат на вписване. В ТРРЮЛНЦ цел се обявяват и актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване. Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел е обща електронна база данни, съдържаща обстоятелствата, вписани по силата на закон, и актовете, обявени по силата на закон, за търговците и клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел. За търговец и клон на чуждестранен търговец и за юридическо лице с нестопанска цел и клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел се води дело в електронна форма. В делото се прилагат заявленията, документите, удостоверяващи вписаните обстоятелства, обявените актове и други документи, които могат да съдържат и лични данни за идентифицирането на лицата, представляващи или управляващи търговеца или юридическото лице с нестопанска цел.

Безплатен ли е достъпът до българския търговски регистър?

Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел са публични. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща регистрите. Агенцията по вписванията осигурява регистриран достъп до делото на търговеца или на юридическото лице с нестопанска цел, като този достъп може да бъде предоставен в териториалните звена на агенцията след представяне на молба и документ за самоличност. Лицето, поискало достъп по електронен път, следва да се идентифицира чрез електронен подпис или чрез цифров сертификат, издаден от агенцията, а в случаите на служебен достъп - по реда на специална наредба. Агенцията по вписванията осигурява свободен и безплатен достъп до вписаните обстоятелства и обявените актове и чрез системата за взаимно свързване на регистрите.

Как да търсим в българския търговски регистър?

Търговският регистър е достъпен 24 часа в денонощието на електронен адрес <http://www.brra.bg/>.

Всеки може да извърши справка за наличието или липсата на вписано обстоятелство или обявен акт в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

На портала на ТРРЮЛНЦ може да се извършват справки по следните критерии:

Фирма/наименование или ЕИК на търговец, клон на чуждестранен търговец, юридическо лице с нестопанска цел и клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел ;имена или ЕГН, съответно фирмата, или ЕИК на съдружника или едноличния собственик на капитала на търговски дружества;

имена или ЕГН, съответно фирмата/наименование, или ЕИК на член на органите на юридическо лице – търговец или юридическо лице с нестопанска цел делото на отделния търговец, клон на чуждестранен търговец, юридическо лице с нестопанска цел и клон на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел, и на неговите праводатели и правоприменници може да се извършват справки по всяко вписано обстоятелство или обявен акт.

Създадена е и възможност за предоставяне на базата данни на ТРРЮЛНЦ, след получаването и потребителят може да извършва справки по зададени от него критерии. Таксата за получаване на цялата база данни е 100 лева годишно (Тарифа за държавните такси събирани от АВ), за държавните органи предоставянето на базата данни е безплатно.

Създадена е възможност за издаване на удостоверения, както на гише в АВ, така и по електронен път.(такси се събират съгласно Тарифа за държавните такси събирани от АВ

Създадена е възможност за издаване на преписи от представените документи в регистъра, както на гише така и по електронен път. (такси се събират съгласно Тарифа за държавните такси събирани от АВ).

До каква степен може да се разчита на документите в регистъра?

Република България е възприела принципите, регламентиращи действието на вписването и на заличаването на обстоятелства в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и на обявяването на актове относно търговци/ЮЛНЦ, от съответно относимата уредба на ниво ЕС. Уредбата на национално ниво се съдържа в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) и в Търговския закон.

Съгласно разпоредбите на ЗТРРЮЛНЦ вписаното обстоятелство се смята, че е станало известно на третите добросъвестни лица от момента на вписването. До изтичането на 15 дни от вписването то не може да се противопостави на трети лица, които докажат, че им е било невъзможно да го узнаят. Третите лица могат да се позовават на подлежащо на вписване обстоятелство, макар вписването още да не е извършено, освен ако в законодателството изрично се предвижда то да породи действие след вписването. В случай, че бъде извършено заличаване на вписване, същото прекратява занапред действието на вписването. Представените в ТРРЮЛНЦ актове се смята, че са станали известни на третите лица от момента, в който са били обявени.

Третите добросъвестни лица могат да се позовават на вписването, както и на обявяването, дори ако вписаното обстоятелство, съответно обявеният акт, не съществува. По отношение на третите добросъвестни лица невписаните в регистъра обстоятелства се смятат несъществуващи.

История на българския търговски регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

Реформата в регистърното производство започва на 1 януари 2008 г., когато влиза в сила Законът за търговския регистър и се започва да функционира електронен регистър, в който се вписват търговците и клоновете на чуждестранни търговци. Предвидено бе търговците да се пререгистрират в срок до 31 декември 2011г.

От 01.01.2018г. съгласно чл. 17 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Агенцията по вписванията води регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. В § 25, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЮЛНЦ е предвидено, че юридическите лица с нестопанска цел, вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при окръжните съдилища имат възможност да подадат заявление за пререгистрация в Агенция по вписванията в срок до 31 декември 2020г. Двата регистъра са обща електронна база данни.

В резултат на реформата:

Регистърното производство е изнесено извън съдебната система и понастоящем се извършва от административен орган - Агенцията по вписванията.

Всички регистри към 28 – те окръжни съдилища бяха консолидирани в една унифицирана и централизирана електронна база данни. Базата данни включва обстоятелствата, които подлежат на вписване и актове, които подлежат на обявяване, както и електронен вид на всички подадени документи, издадени откази, дадени указания и фирмени дела.

Принципът за публичност на информацията е от фундаментално значение за процедурата на вписване.

Процедурата по вписванията се изпълнява въз основа на формуляри за заявления от различен вид. Видът заявление зависи от вида на търговец или юридическо лице с нестопанска цел, както и от обстоятелствата, които се целят да бъдат вписани.

Как се подават заявления до търговския регистър?

Заявления могат да се подават както на гише във всяка служба по регистрация в Агенция по вписванията, така и по електронен път чрез портала на ТРРЮЛНЦ <http://www.brra.bg/>.

Заявления на хартиен носител могат да се подават във всяка териториална служба на Агенцията по вписванията, независимо от седалището на търговеца. Заявленията на хартиен носител се приемат от службите по регистрация, сканират се и се запазват като приложения към информационната система на ТРРЮЛНЦ. Приложените документи трябва да бъдат оригинал или копие, заверено от заявителя или от нотариус. Електронни заявления могат да бъдат подавани по всяко време чрез портала на ТРРЮЛНЦ.

Как се прави преглед на подадени заявления?

Всяка постъпила в информационната система на ТРРЮЛНЦ входяща регистрация (заявление, акт на съда, искане за изправяне на грешка, искане за назначаване на вещи лица, проверители, контролори и т.н.) притежава уникален входящ номер във формат „ггггммддччммсс“ (година, месец, ден, час, минута, секунда). След като заявлението, акта на съда или искането получи уникалния си входящ номер, то изчаква да бъде разпределено на случаен принцип от информационната система на ТРРЮЛНЦ на длъжностно лице по регистрацията (ДЛР) за разглеждане.

Подадените заявления за вписване, заличаване и обявяване на актове по чл. 14 се разпределят за разглеждане на длъжностните лица по регистрацията по реда на тяхното постъпване автоматично от информационната система на ТРРЮЛНЦ. Разпределението на съответното поредно заявление или акт на съда се извършва след като длъжностно лице по регистрацията е подписало с електронния си подпис последното, разпределено му заявление и респективно е разпознато като свободно от информационната система.

Съгласно чл. 19, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ длъжностното лице по регистрацията се произнася по заявленията за вписване и за заличаване и по заявленията за обявяване на актове незабавно след изтичане на три работни дни от постъпването им в регистрите, освен ако със закон е предвидено друго. Заявленията за вписване на първоначална регистрация на търговци се разглеждат до края на следващия работен ден от постъпването им в търговския регистър, като произнасянето се извършва незабавно след разглеждане на заявлението, освен в случаите по чл. 22, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ, когато е дадено указание. Заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон, се разглеждат по реда на постъпването им отделно от другите заявления.

В зависимост от вида произнасяне, резултатът би могъл да бъде както следва:

указания, подписани с електронния подпис на длъжностното лице по регистрацията в момента на приключване на разглеждането на съответното заявление, които се публикуват незабавно по партидата на търговеца и биха могли да се изпълнят до изтичане на срока, предвиден в разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ;

отказ, подписан с електронния подпис на длъжностното лице по регистрацията в момента на приключване на разглеждането на съответното заявление, който се публикува незабавно по партидата на търговеца;

постановено вписване, подписано с електронния подпис на длъжностното лице по регистрацията в момента на приключване на разглеждането на съответното заявление, което до изтичане на предвидения в чл. 19, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ срок, се визуализира по партидата на търговеца със статус „изчаква тридневен срок“. Вписването и генерирането на номер на вписване се извършва автоматично от информационната система на ТРРЮЛНЦ след изтичането на законовоопределения срок, като номера отново се генерира в посочения по-горе формат, като годината, месецът и денят са тези на автоматичното публикуване от информационната система, а часът, минутата и секундата са тези, в които е постановено вписване от длъжностното лице по регистрацията в предходен ден.

Какво предлага българският БУЛСТАТ регистър?

Българският регистър **БУЛСТАТ** съдържа информация относно:

Юридически лица, които не са търговци и не са юридически лица с нестопанска цел по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, подлежащи на вписване в търговския регистър, съответно в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

Клонове на чуждестранни лица, които не са търговци и не са юридически лица с нестопанска цел;

Търговски представителства на чуждестранни лица по чл. 24 от Закона за насърчаване на инвестициите;

Чуждестранни юридически лица, които осъществяват стопанска дейност в страната, включително с място на стопанска дейност или определена база или обект;

Чуждестранни юридически лица, чието ефективно управление е на територията на страната;

Чуждестранни юридически лица, които притежават недвижимо имущество в страната;

Залогодатели по смисъла на Закона за особените залози;

Неперсонифицирани дружества по Закона за задълженията и договорите, включително тези, организирани по занаятчийски начин и осигурителни каси по чл. 8 от Кодекса по социално осигуряване;

Лица, които са осигурители и не са физически лица;

Клонове и поделения, както и поделения на вписаните в търговския регистър търговци;

Физически лица, упражняващи свободна професия или занаятчийска дейност;

Чуждестранни граждани, които не притежават единен граждански номер или личен номер на чужденец, които:

оказват независими лични услуги в страната, включително и чрез място на стопанска дейност или определена база или обект

придобиват недвижимо имущество

са осигурители

Други физически лица – осигурители;

Чуждестранни лица, които подлежат на специална регистрация по силата на материален данъчен закон, включително и когато са освободени от данък, съгласно влязъл в сила международен договор, по който Република България е страна;

Физическите и юридическите лица и други правни образувания, които действат на територията на Република България в качеството си на доверителни собственици на тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост.

Безплатен ли е достъпът до българския БУЛСТАТ регистър?

Информацията в регистър **БУЛСТАТ регистърът** е публична в частта ѝ, въведена от представените документи за данните по чл. 7, ал. 1, т. 1-7 и т. 19 и ал. 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ. Всеки може да извършва справка за наличието или липсата на вписано обстоятелство.

История на БУЛСТАТ регистъра

Регистър БУЛСТАТ се изгражда на базата на регистъра на стопанските субекти ЕКПОУ (РСС ЕКПОУ), поддържан в Националния статистически институт (НСИ), в съответствие с чл. 6, т. 7 от Закона за статистиката. С постановление 206 от 30.10.1995 г. на Министерски съвет е утвърден Правилник за изграждането на регистъра. От 1 януари 1996 година в Република България започва да функционира Единен държавен регистър на стопанските субекти „БУЛСТАТ“. С Решение 379 на Министерски съвет от 30.07.1998 идентификационният код от Единния държавен регистър на стопанските субекти бе утвърден като Единен идентификационен код (ЕИК) за всички юридически и други единици(субекти), извършващи дейност на територията на страната. На 17.06.1999г. Народното събрание приема Закона за статистиката. Този закон определи начина за създаване, функциониране и използване на Единния регистър за идентифициране на стопанските субекти, осъществяващи дейност на територията на Република България, наричан регистър БУЛСТАТ. Регистър БУЛСТАТ се изгражда като основен административен регистър в страната. През 2000 г. данните са предоставени чрез [интернет страницата на регистъра](#).

От 11.08.2005 г. Регистър БУЛСТАТ се поема от Агенция по вписванията. В него се вписват всички юридически лица и клоновете на чуждестранни лица, които не се търговци и не са юридически лица с нестопанска цел по смисъла на ЗЮЛНЦ, подлежащи на вписване в търговския регистър, съответно в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. На вписване подлежат и лицата със свободни професии, както и тези, които се занимават със занаятчийска дейност. До 1 януари 2008 г. търговците бяха задължени в 7-дневен срок да се регистрират в Булстат, след това тази дейност се пое от търговския регистър.

Как се подават заявления до БУЛСТАТ регистъра?

Вписване и заличаване се извършват въз основа на заявление по образец.

Заявления могат да се подават както на гише във всяка служба по регистрация в Агенция по вписванията, така и по електронен път чрез портала на регистър БУЛСТАТ <http://www.bulstat.bg/>.

Заявления на хартиен носител могат да се подават във всяка териториална служба на Агенцията по вписванията, независимо от седалището на субекта. Заявленията на хартиен носител се приемат от службите по регистрация, сканират се и се запазват като приложения към информационната система на регистър БУЛСТАТ. Приложените документи трябва да бъдат оригинал или копие, заверено от заявителя или от нотариус.

Електронни заявления могат да бъдат подавани по всяко време чрез портала на регистър БУЛСТАТ.

За регистрация в регистър БУЛСТАТ лицата, съобразно своя статут представят:

препис от съдебно решение или друг документ, както следва:

- а) юридическите лица - акт за създаването им и акт, определящ лицето, което ги управлява и/или представлява;
- б) търговските представителства на чуждестранни лица по чл. 24 от Закона за насърчване на инвестициите - документ за регистрация в БТПП;
- в) чуждестранните юридически лица - документ, удостоверяващ извършването на дейност на територията на Република България; легализиран документ, удостоверяващ възникването на чуждестранните юридически лица в съответната страна;
- г) неперсонифицираните дружества по Закона за задълженията и договорите и осигурителните каси по чл. 8 от Кодекса за социално осигуряване - дружествения договор, съответно удостоверението за вписване в Националната агенция за приходите;
- д) клоновете и поделенията - акт, удостоверяващ създаването им и определящ лицето, което ги управлява и/или представлява;
- е) други лица извън посочените в букви "а" - "д", които са осигурители - документи за легитимация и/или доказващи извършването на определена дейност, когато такива се изискват от закона.

заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на Агенцията по вписванията;

декларация за истинността на заявените обстоятелства, подписана от заявителя

документ за платена държавна такса по тарифа, одобрена от Министерския съвет;

Всяка постъпила в информационната система на регистъра входяща регистрация (заявление или искане за изправяне на грешка) притежава уникален входящ номер във формат „ггггммддччммсс“ (година, месец, ден, час, минута, секунда).

Заявленията и исканията за вписване и заличаване се разглеждат от служител по регистрация по реда на постъпването им. Служителят по регистрация се произнася по заявленията и исканията за вписване и заличаване до края на следващия работен ден от постъпването им.

В зависимост от вида произнасяне, резултатът би могъл да бъде както следва:

указания, подписани с електронния подпис на служителта по регистрацията в момента на приключване на разглеждането на съответното заявление, които се публикуват незабавно по електронната партида на субекта и биха могли да се изпълнят в срок от 5 работни дни;

отказ, подписан с електронния подпис на служителта по регистрацията в момента на приключване на разглеждането на съответното заявление, който се публикува незабавно по електронната партида на субекта;

постановено вписване, подписано с електронния подпис на служителта по регистрацията в момента на приключване на разглеждането. След вписване се генерирането на номер на вписване се извършва автоматично от информационната система на регистър БУЛСТАТ в посочения по-горе формат, като годината, месецът и денят са тези на автоматичното публикуване от информационната система, а часът, минутата и секундата са тези, в които е постановено вписване от служителта по регистрация.

Онлайн справката може да се извършва по:

името или ЕИК, съответно ЕГН на субектите;

фирмено дело/година/окръжен съд;

номер на заявление, номер на вписване;

свързаност на субектите.

Последна актуализация: 13/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.